

ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ «ΥΠΑΡΞΙΑΚΩΝ» ΠΟΙΗΤΩΝ Β' ΜΕΤ. ΓΕΝΙΑΣ

ΝΤΙΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (1931)

Βιογραφία

Αγαπητέ μου κύριε, θυμάστε
το μαραθωνοδρόμο Τζιμ;

Αρμένιος την καταγωγή
και λίγο ελαφρόμυαλος
όλη βδομάδα δούλευε χαμάλης
και το πρωί της Κυριακής
έτρεχε τα πενήντα για πρωτάθλημα
δόξας ή βιοπάλης
και το απόγευμ' απ' τις δυο
στρωνότανε στο γήπεδο
για να χαρεί στο ματς τη νέα γενιά
-παλιός εξάλλου φίλαθλος
απ' το εικοσιεννιά.

Έτσι κυλούσε ήσυχα η ζωή του,
παραδεχτείτε το, κύριε, παραδεχτείτε το
ωραία περνούσ' εδώ ο φτωχός Τζιμ.

Τώρα;

Έφυγε με την τρίτη αποστολή
για τη Ρωσία.
Εκεί δεν έχει τέτοια,
εκεί υπάρχει «λαϊκή δημοκρατία»
κι αν κάνεις κάπως να τους δεις, σε καθαρίζουν στη στιγμή.
Εκεί υπάρχουν μοναχά
κολχός, μαστίγιο και δουλεία.
Φτωχέ μου Τζιμ, στα Σοβιέτ
που θα 'βρεις άλλους φίλαθλους; Που θα 'βρεις
τόσους παλιούς σου θαυμαστές τα κυριακάτικα πρωινά
στα πρωταθλήματά σου των πενήντα;

Φτωχέ μου Τζιμ, θα πέθανες ή μάλλον θα σε πέθανε
ο μαρασμός
ή θα σ' εχτέλεσαν κάνα πρωί, γιατί θα σου 'λειπε
ο απαιτούμενος κομματικός φανατισμός!
(Μορφές, τχ. 3, Αύγουστος 1949, σ. 114)

Αναστολή

Ό,τι όνειρεύτηκα τόσα και τόσα βράδια,
ό,τι πεθύμησα με τόση άλλοφροσύνη,
ό,τι σχεδίασα με τόσο πυρετό,
μόλις σέ δώ, γλυκιά μου έξουθενωση,
στά μάτια και τὰ χείλη τὸ ἀναστέλλω,
για μία στιγμή πιὸ ἀπελπισμένη τὸ ἀναβάλλω,
γιατί μονάχα όταν τὰ χέρια μου σὲ χάνουν,
ἢ πονεμένη φαντασία μου σὲ κερδίζει.
(ἀπὸ τὴ συλλογὴ *Ξένα Γόνата*, 1954)

Εγκαταλείπω την ποίηση

Έγκαταλείπω την ποίηση δὲ θὰ πεί προδοσία,
δὲ θὰ πεί ἀνοίγω ἕνα παράθυρο γιὰ τὴ συναλλαγή.
Τέλειωσαν πιά τὰ πρελούδια, ἤρθε ἡ ὥρα τοῦ κατακλυσμοῦ.

Όσοι δὲν εἶναι ἀρκετὰ κολασμένοι πρέπει ἐπιτέλους νὰ
σωπάσουν,
νὰ δοῦν μὲ τί καινούριους τρόπους μποροῦν νὰ
ἀπαυδήσουν τὴ ζωὴ.

Έγκαταλείπω τὴν ποίηση δὲ θὰ πεί προδοσία.
Νὰ μὴ μὲ κατηγορήσουν γιὰ εὐκολία, πὼς δὲν ἔσκαψα
βαθιά,
πὼς δὲ βύθισα τὸ μαχαίρι στὰ πιὸ γυμνά μου κόκαλα.
ὁμως εἶμαι ἄνθρωπος κι ἐγώ, ἐπιτέλους κουράστηκα,
πὼς τὸ λένε,
κούραση πιὸ τρομαχτικὴ ἀπὸ τὴν ποίηση ὑπάρχει;

Έγκαταλείπω τὴν ποίηση δὲ θὰ πεί προδοσία.
Βρίσκει κανεὶς τόσους τρόπους νὰ ἐπιμεληθεῖ τὴν
καταστροφὴ του.
(ἀπὸ τὴ συλλογὴ *Ὁ Ἀλλήθωρος*, 1962)

Ὁ περίπατος

Ένα ἄσπρο ἡμιφορτηγάκι σταμάτησε μπροστὰ στὴν
πόρτα. «Ξεχάσατε τὸ μαξιλάρι και τις παντόφλες
τῆς μητέρας σας», μου εἶπε ἕνα γεροντάκι που
κατέβηκε ἀπὸ μπροστὰ. Μου ἀνοίξε τὴν κλειστὴ
καρότσα και εἶδα μέσα τὴ μητέρα μου, συγυρισμένη
στο κιβούρι τῆς και σκυθρωπὴ. «Μὴν
παραξευέστε», συνέχισε τὸ γεροντάκι. «Ἄμα
κανεὶς πεθάνει στὴν κλινικὴ, τὸν κουβαλάμε μ'
αὐτό, γιὰ νὰ μὴ βλέπουν οἱ ἄρρωστοι τὴ νεκροφόρα
κι ἀγριεύονται». Τῆς βάλουμε τὸ μαξιλάρι και τις
παντόφλες. «Θέλω μια χάρη», του εἶπα· «πριν νὰ
τὴν πάτε στὸ νεκροταφεῖο, κάντε τῆς μια γυροβολία
μὲ τὸ αμάξι. Θα τὸ χαρεῖ πολὺ ἡ ψυχὴ τῆς».

Όταν τὸ ἀπόγευμα τὴν κατεβάσαμε στὸν τάφο, ἕνα
χαμόγελο ἀνθίξε στὸ πρόσωπό τῆς.
(ἀπὸ τὴ συλλογὴ *Νεκρὴ πιάτσα*, 1997)

ΝΙΚΟΣ-ΑΛΕΞΗΣ ΑΣΛΑΝΟΓΛΟΥ (1931-1996)

Ιούδας

Ήταν μια δύσκολη υποχώρηση κι αυτή, ν' αφηθεί, κι ο
αέρας του βραδιού
να του χτενίζει τα μαλλιά. Τι κι αν έδωσε το τελευταίο
φίλημα
ο πυρετός τού έκαιγε στο στόμα· τι κι αν τ' αργύρια
ομορφαίνουν τη ζωή
ο θάνατος ήταν η μόνη συγκατάβαση.

Μα εγώ τον συμπόνεσα στην απελπισμένη του κίνηση.
Ήτανε φίλος μου,
μ' έβλεπε στον ανήσυχο ύπνο του και τινάζοταν. Με
ξεχώρισε
στο ανώνυμο πλήθος και μου 'σφιξε το χέρι – «δε
χώρισα ποτέ ευθύνες» εἶπε
«δε δίστασα στὴν ἐκλογὴ, ξέρω πάντα καλά τι εἶναι

αλήθεια».

(από τη συλλογή *Δύσκολος θάνατος*, 1954)

Ars Poetica

Το ποίημα θέλω να είναι νύχτα, περιπλάνηση
σε ξεμοναχιασμένους δρόμους και σε αρτηρίες
όπου η ζωή χορεύει. Θέλω να είναι
αγώνας, όχι μια μουσική που λύνεται,
μα πάθος για την μέσα έκφραση μιας ασυναρτησίας,
μιας αταξίας που θα γίνει παρανάλωμα
αν δεν τα παίζουμε όλα για όλα.

Κι όμως

πως ξανεμίζονται οι λιγοςτοί μου στίχοι
όταν οι άλλοι, αδιάφοροι, με σιγουριά
ξοδεύονται άσκοπα ή ετοιμάζονται το βράδυ
να πεθάνουν.

Μα εγώ όλη τη νύχτα ψάχνω
ψηφίδες, συνταιριάζοντας τ' αχρείαστα
με τα μεγάλα αισθήματα. Και να 'ναι διαλεγμένες
κι αδιάφθορες μες το μονόλογο τον καθημερινό
κι ας είναι και οι πιο φθαρμένες. Να φεγγρίζουν
μες το πυκνό σκοτάδι τους, σαν τ' αχαμνά ζωύφια,
τυχαίες, σκοτωμένες απ' το νόημα,
με αίσθημα ποτισμένες.
(από τη συλλογή *Ο θάνατος του Μύρωνα*, 1960)

Η ποίηση δε μας αλλάζει

Η ποίηση δε μας αλλάζει τη ζωή
το ίδιο σφίξιμο ο κόμπος της βροχής
η καταχνιά της πόλης σα βραδιάζει

Δε σταματά τη σήψη που προχώρησε
δε θεραπεύει τα παλιά μας λάθη

Η ποίηση δε καθυστερεί τη μεταμόρφωση
κάνει πιο δύσκολη την καθημερινή μας πράξη

(από τη συλλογή *Νοσοκομείο εκστρατείας*, 1972)

ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ (1931)

Παρανομίες, Ερήμην (1958)

Επεκτείνομαι και βιώνω
παράνομα
σε περιοχές που σαν ύπαρκτες
δεν παραδέχονται οι άλλοι.
Εκεί σταματώ και εκθέτω
τον καταδιωγμένο κόσμο μου,
εκεί τον αναπαράγω
με πικρά κι απειθάρχητα μέσα,
εκεί τον αναθέτω
σ' έναν ήλιο
χωρίς σχήμα, χωρίς φώς,
αμετακίνητο,
προσωπικό μου.
Εκεί συμβαίνω.

Κάποτε, όμως,

παύει αυτό.

Και συστέλλομαι,
κι επανέρχομαι βίαια
(προς καθησυχασμόν)
στη νόμιμη και παραδεκτή
περιοχή
στην έγκόσμια πίκρα.

Και διαψεύδομαι.

Οι αποδημητικές «καλημέρες», Το λίγο του κόσμου (1971)

Αρχισε ψύχρα.
Το γύρισε ο καιρός σε αναχώρηση.

Η πρώτη μέρα του Σεπτεμβρη
ξοδεύτηκε σε κάποια υδροροή.
Ως χθες ακόμα όλα έρχονταν.
Ζέστες, η διάθεση για φως,
λόγια, πουλιά,
πλαστογραφία ζωής.
Γονιμοποιούνταν κάθε βράδυ τα φεγγάρια,
πολλοί διάττοντες έρωτες
ήρθαν στον κόσμο τον περασμένο μήνα.

Τώρα η γνωστή ψύχρα
κι όλα να φεύγουν.
Ζέστες, πουλιά, η διάθεση για φως.

Φεύγουν τα πουλιά, ακολουθούν τα λόγια,
η μια ερήμωση τραβάει πίσω της την άλλη
με λύπη αυτοδίδακτη.
Ήδη αποσυνδέθηκε το φως από την επανάπαυση
κι από τις καλημέρες σου.
Τα παράθυρα ενδίδουν.
Το χέρι του μεταβλητού κλείνει τα τζάμια,
άλλοι λεν ως την άνοιξη,
άλλοι φοβούνται διά βίου.

Και εσύ τι κάθεσαι;
Καιρός να μπεις κι εσύ στα αλλαγμένα.
Να γίνεις ό,τι αναρωτιόμουν πέρυσι:
«ποιος ξέρει τ' άλλο μου φθινόπωρο;»
Καιρός να γίνεις «τ' άλλο μου φθινόπωρο».
Αρχισε ψύχρα.
Ρίξε στην πλάτη σου ένα ρούχο αποδημίας.

Τα μισανθή χέρια, Το τελευταίο σώμα μου (1981)

Αγαλμα στον κήπο του Λουξεμβούργου – Παρίσι

Σε παράγγειλαν υπεύθυνα νέα και δυνατή
κι η σάρκα σου παράδειγμα κανένα
απ' τη δική μας σάρκα να μην πάρει.
Απαγορευτική να σμιλευτείς
σε κάθε αλλαγή και παραμόρφωση,
μια προστασία που δεν δόθηκε από καμία Τέχνη
στη δική μας ανθηρότητα και δύναμη.
Το ένα χέρι σου σμιλεύτηκε χτένα

στ' ανάκατα μαλλιά σου, ενώ το άλλο
φαίνεται σαν μόνο του να διάλεξε το ρόλο:
ακουμπισμένο χάδι στην κοιλιά,

στην απαγορευμένη γονιμότητα
-δεν παραιτείται ούτε η πέτρα από τη μήτρα.

Υπεύθυνα Άγρυπνη προπάντων σε παράγγειλαν,
ποτέ να μη σε πάρει ύπνος,
ποτέ να μη σου μάθει όνειρο
τι δεν πραγματοποιείται.
Άγρυπνη για να επιτηρείς τις ποικιλίες των ρόδων,
μη και τα κόψουν χέρια μισανθή.
Αχ, αγαλματένια μου επιστάτισσα,
άδικα ξαγρυπνάς και δεν κοιμάσαι και δεν αφήνεις
να σου μάθει τ' όνειρο
τι δεν πραγματοποιείται:
δεν βρέθηκε ακόμα επιστάτης, ούτε πλάνη,
ούτε καν ποιητής που να μπορέσει
τα μισανθή των φθινοπώρων χέρια να εμποδίσει
τις τόσες ποικιλίες των ρόδων και του βίου
μανιακά να αφανίζουν.

Υποκατάστατο, Χαίρε ποτέ (1988)

Σκορπίζουν
των δακρύων οι μεγάλες συγκεντρώσεις.
Μνήμη και παρόν ψάχνουν να κρυφτούν
από τη διαύγειά τους.
Αραιά και που καμιά τουφεκιά
πότε από κείνο το ευκρινές
χαράκωμα η λύπη πότε από αμυδρότερο.
Στρατηγική να δείξει τάχα
ότι έρχονται ενισχύσεις.

Ας παραδοθεί.

Έχει σχεδόν επικρατήσει η φωτογραφία σου.
Εξαπλώθηκε όπου βρήκε άμαχη επιφάνεια
αποδεκατισμένη αίσθηση πρόθυμη για γαλήνη.
Ανεμίζει στων βλεμμάτων τα υψώματα
όχι σαν έθιμο αδρανές μελαγχολικό
μα ως γενναίος συκοφάντης της απώλειάς σου.
Μέρα τη μέρα πείθει πως τίποτα δεν άλλαξε
ότι ήσουν πάντα έτσι, από χαρτί
εκ γενετής φωτογραφία σε συνάντησα
ανέκαθεν πως έτσι σ' αγαπούσα γυρολόγα
από εικόνα σε απεικόνιση
κι από απεικόνιση σε εικόνα σου αρκέστηκα.

Μνήμη και παρόν πρέπει να κρυφτούν
από τη διαύγειά τους.

Αραιά και που καμιά τουφεκιά αμυδρή
μαρτυρία υπέρ σου η λύπη
Ας παραδοθεί.

Ο μόνος αξιόπιστος μάρτυρας ότι ζήσαμε
είναι η απουσία μας.